

Forslag til handlingsprogram 2024-2027 fra Arbeiderpartiet, Rødt og MDG:

1. Økonomiske rammer

1.1. De økonomiske rammer, som fremgår av kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med vedlegg, samt 10 årig investeringsplan alternativ 1 legges til grunn for den økonomiske planleggingen i handlings-programperioden.

1.2. Rammer årsbudsjett 2024

Rammer for hvert utvalg fastsettes i samsvar med kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med vedlegg, justert for endringer i vedtaket.

1.3. Skatt

Den kommunale skatteøren fastsettes til den enhver tid gjeldende maksimalsatsen.

1.4. Låneopptak 2024

Lier kommune tar opp 530510 millioner kroner i lån til finansiering av investeringer jf. Kommunelovens § 14-15 første ledd.

Formidlingslån

Det planlegges å ta opp 100 millioner kroner i formidlingslån Formidlingslån tas opp som annuitetslån med 5 års avdragsfri periode, deretter nedbetaling over 20 år.

1.5. Likviditet

Driftskreditt på 100 mill. kr i DNB videreføres i 2024.

Likviditetssituasjonen anses som tilfredsstillende, men vurderes nærmere i årsrapporten for 2023.

1.6. Egenbetalinger, gebyrer og avgifter

Egenbetalinger, gebyrer og avgifter vedtas i henhold til kommunedirektørens beslutningsgrunnlag med tilleggsinnstilling, med unntak av gebyrer som vedtas i egne saker.

Gebyrer som vedtas i egne saker:

- «Bygg og geodata» og «Stedsutvikling og plan»
- Drammensregionens Brannvesen IKS og Vestviken 110 IKS
- Renovasjonsselskapet for Drammensregionen IKS (RFD)
- Lier Vei vann og avløp KF
- Tilsynet for små avløpsanlegg

1.7. Endringer i tilleggsinnstilling

Følgende rammeendringer legges inn i tillegg til beslutningsgrunnlaget.

Endringer i driftsbudsjettet

Beløp i 1000	Handlingsprogram			
	2024	2025	2026	2027
1 Skatt	-88 333	-88 333	-88 333	-88 333
2 Rammetilskudd	-23 696	-23 696	-23 696	-23 696
3 Lønnsoppgjør	72 139	72 139	72 139	72 139
4 Pensjon	8 645	8 645	8 645	8 645
5 Pris og inntektsvekst	24 442	24 442	24 442	24 442
Fra statsbudsjettet				
6 Makspris barnehage	8 160	8 160	8 160	8 160
7 Redusert pensjon priv barneh overg.ordn	-291	-291	-291	-291
8 helårseffekt Gratis barnehageplass for hver 3. barn	362	362	362	362
9 helårseffekt Gratis SFO 12 timer	4 406	4 406	4 406	4 406
10 Pasienttilpasset basistilskudd	1 275	1 275	1 275	1 275
Annen endring				
11 Midlertidig leie av paviljong Lierbyen	125			
12 Overforbruk legevakten 2023	800			
13 Brøyteavtaler LVVA	1 550	1 550	1 550	1 550
14 Utbytte	-10 000	-9 000	-9 000	-9 000
Sum endringer	-416	-341	-341	-341

Endringer i investeringsbudsjettet

1. Kjøp av ansattthytte på inntil 2,5 millioner kroner finansieres med ubundet investeringsfond. Kostnaden for rente og avdrag finansieres ved reduksjon av velferdsutvalgets eksisterende rammer.
2. Investerings prosjekt 9578 «Nyanlegg og rehabilitering av anlegg» tas inn i investeringsbudsjettet med 4,6 millioner kroner i 2024, finansiering med ubundet kapitalfond.

Endringer i tekstdokumentet

Følgende kapitler og vedlegg i beslutningsgrunnlaget endres iht. tilleggsinnstillingen:

- Avsnitt om huseiergebyrer
- Vedlegg 4 Oversikt over avgifter, gebyrer og egenbetalinger
- Vedlegg 5 Selvkostoversikt
- Vedlegg 6 Tilskuddssatser for ordinære ikke-kommunale barnehager

1.8. Rammeendringer

Endringer i driftsbudsjettet

1000 kr.	2024	2025	2026	2027
Grunnbemanning HOV	3600	6600	6600	6600
Redusert sykefravær, vikar, otid HOV	-2000	-3000	-4000	-5000
Velferdsteknologi - lisenser og drift	300	200	200	200
Reduksjon driftskostnader bruk av velferdsteknologi			-2250	-2250
Reduksjon kjøp av korttidsplasser sykehjem	-1000	-1000	-1000	-1000
Rådgiver ytre miljø 100% stilling	450	900	900	900
Timeregistreringssystem byggesak (lisenser, drift)	100	100	100	100
Styrke Eplefondet/tilbud barn og unge	750	1000	1000	1000
Økt anslag skatteinntekter	-3130	-6785	-15019	-25875
Stilling beredskap (skred/flom/klimaendringer)	450	900	900	900
Reduksjon driftskostnader skolebehovsplan	-3000	-5000	-5000	-5540
Drift hjertestartere	25	25	25	25
Naturregnskap	250	75	75	75
Etter-/videreutdanning ansatte i HOV	3000	3000	4000	4000
Renter	205	2 822	11 226	16 102
Avdrag	-	163	2 243	9 763
Sum	0	-250	-250	-250

Endringer i investeringsbudsjettet

1000 kr.	2024	2025	2026	2027
Tranby skole	10000	80000	280000	190000
Timeregistrering byggesak	1000			
Velferdsteknologi	3000	3000	-3000	-3000
Hjertestartere skoler	100			
Reduksjon Store Gilhus gård	-8000	-5000	5000	
Sum	6100	78000	282000	187000

Endringer i 10 årig investeringsplan etter 2027

Følgende endringer innarbeides i rullering av 10 årig investeringsplan

- Tranby skole fremskyndes
- .....

2. Generelle føringer

- 2.1. Det forutsettes at tiltak gjennomføres som beskrevet i grunnlagsdokumentet og budsjettvedtaket. Tiltak av prinsipiell betydning legges fram som egne saker. Avvik skal meldes fortløpende i månedsrapporten og senest ved behandling av tertialrapport/årsregnskap.
- 2.2. Lier kommunes visjon «Grønne Lier – for alle innbyggere» legges til grunn for arbeid i alle sektorer. Hele Lier tas i bruk ved at det legges til rette for å bo i hele kommunen og opprettholde tjenestetilbud som bl.a. skole- og barnehagetilbud nær der folk bor.
- 2.3. Følgende økonomiske forutsetninger legges til grunn for økonomiarbeidet i perioden for å sikre en sunn økonomi:
  - Netto driftsresultat i % av inntektene på 1,75 %.
  - Disposisjonsfond på minimum 10 % av driftsinntektene.
  - Gjeldsgrad for gjeld eksklusive selvkostprosjekter på under 70 % av driftsinntektene.

3. Verbalvedtak - Oppdrag, tiltak mv.

3.1. Lier kommune vedtar modell for seriøsitetsskrav

1. Lier kommune baserer sine seriøsitetsskrav til [Viken- modellen](#) som vedtatt av Viken Fylkeskommune 17.2.2021. Modellen innføres der det lovmessig mulig og

---

proporsjonalt. I tillegg innføres punkt 10, utvidet skatteattest, fra kommunedirektørens forslag til modell (slik det fremkommer av saken/tabellen).

2. Seriositetskravene til Viken- modellen innføres i bygg- og anleggsentrepriser, i virksomhet som utfører renholdstjenester etter forskrift om offentlig godkjenning av renholdsvirksomheter og om kjøp av renholdstjenester, uansett beløp.

3. Kommunedirektøren legger fram en evaluering av modellen innen utgangen av 2025.

- 3.2. Kommunestyret vedtar at evt. nye barnehager som bygges i HP-perioden skal være kommunale, samt går aktivt i dialog om kjøp dersom private barnehager ønsker å selge.
- 3.3. Lier kommune går aktivt og tydelig i dialog med fylkeskommunen for bedre busstilbud i hele bygda, særlig mellom Ytre Lier og Lierbyen, i tråd med vedtatt innspill til samferdselsplan for Viken fylkeskommune i 2021.
- 3.4. Lier kommune går aktivt og tydelig i dialog med fylkeskommune for bedre overgang mellom buss og tog, både ved Lier stasjon og Brakerøya. Ses i sammenheng med forrige punkt, Lier kommune sitt tidligere skriftlige innspill til samferdselsplan for Viken.
- 3.5. Lier kommune skal jobbe aktivt for å bidra til at flere kommer inn på boligmarkedet. Kommunen må gjøre allmenn kjent og være aktive i å markedsføre muligheter, dette innebærer tydeliggjøring av hvem som kan veilede gjennom de ulike mulighetene som Husbanken, startlån, leie til eie osv. Sikre at kommunens handlingsrom i forhold til husbanken og muligheten for kommunen som garantist benyttes fullt ut.
- 3.6. Lier kommune skal i Fjordbyen aktivt bruke sin rolle som planmyndighet for til å sikre boliger for alle i områdeplanen og i de påfølgende reguleringsplaner.
- 3.7. Lier kommune innfører tillitsmodell i hjemmetjenesten. Gi tjenestebrukere og medarbeidere muligheten til sammen å finne de beste omsorgsløsningene, og utvikle en bedre hjemmetjeneste. Partene inviteres til dialog og prosjektutvikling.
- 3.8. Lier kommune revurderer handlingsreglene. Kommunens økonomiske måltall og handlingsregler bør revideres med jevne mellomrom fordi kommunens økonomiske situasjon og utfordringer endres over tid. Det må sikres at måltall og handlingsregler er relevante, og sak om dette legges frem og behandles i god tid før HP-prosess 2025-2028.
- 3.9. Lier kommune setter i gang arbeid for å se på alternativ lokasjon for Lierbyen seniorsenter i tråd med sak 93/23 (Formannskapet) som innebærer gjennomgang av samtlige ledige, og kjente kommende ledige, lokaler.
- 3.10. Lier kommune setter i gang arbeid for å se på alternativ lokasjon for bibliotek på bakkeplan som innebærer gjennomgang av samtlige ledige, og kjente kommende ledige, lokaler.

-
- 3.11. Støyskjerming ved Gullaug skole og kunstgressbanen må gjennomføres
Det foreligger en vedvarende alvorlig støyforurensningssituasjon på Gullaug skole med sin ubeskyttede nærhet til trafikkstøyen fra E134. Dette gjelder særlig skolens uteområder mot E134, hvor det nå også er fotballbane. Kommunedirektøren skal iverksette tiltak for støyskjerming av dette området, utover den nå nedsatte fartsgrensen på E134.
- 3.12. Lier kommune setter i gang arbeide med å utarbeide en overordnet plan for Lierskogen som en del av kommuneplanrulleringen.
- 3.13. **I forslag til handlingsplan for området landbruk og miljø savnes mer konkrete ambisjoner om å redusere nedbygging av natur. Vi foreslår at Lier setter seg som mål å bli arealnøytrale**, dvs. at det ikke bygges ned nye områder med viktig natur og dyrket mark. I tilfeller der dette unntaksvis er nødvendig, må det settes et mål om å restaurere et tilsvarende stort areal et annet sted.
- 3.14. **Lier kommune følger opp alle relevante punkter i vedtatt «Landbruksstrategi for Viken fylkeskommune 2021 – 2030»**. Strategien legger vekt på økt selvforsyning basert på norske ressurser, med tiltak innen blant annet bærekraftig matproduksjon, lokalmat, fôrressurser og beitebruk.
- 3.15. **Flere av vannforekomstene som berører Lier kommune har ikke nådd miljømålet** etter vannforskriften og den regionale planen. Kommunedirektøren bes derfor om å ytterligere forsterke tiltakene i vannforvaltningsplanen.
- 3.16. **Lier kommune vil sammen med skolene og relevante fagmiljøer** vektlegge flere virkemidler for å styrke ungdommens livsmestring og bedre den psykiske helsen.
- 3.17. **Det arbeides videre med å tilrettelegge for økt sykling og gange** som inkluderer trygge skole- og sykkelveier i Lier ved bl.a. fokus på bedre oppmerking, røde sykkelfelt i tettstedene, smarte måter å gi syklister rang ved deling av vei, bruk av snarveier, kreativ arealutnyttelse ved bygging av nye gang- og sykkelveier, trafikksikkerhetstiltak langs fylkesveier og enklere løsninger/forenklet standard.
- 3.18. **Det er viktig at flere kan sykle hele året**. Derfor er god vinterdriftsstandard på gang- og sykkelveier avgjørende. Kommunedirektøren bes derfor om at dette prioriteres.
- 3.19. **Lier kommune legger frem en anskaffelsesstrategi med gjenbruk og livsløpsvurderinger som bærende prinsipper**.
- 3.20. **Lier kommune skal fokusere på å finne alternativer til fossile produkter i innkjøp som gir lavt klimafotavtrykk, samt øke gjenbruksgraden og øke andelen fossilfrie materialer som kjøpes inn**.
- 3.21. **I arbeidet med strategi for energibruk skal bruk av solceller på alle eksisterende og nye bygg iverksettes** der det er mulig.
- 3.22. **Lier kommune vil anvende intelligent belysning og tiltak for å begrense lysforurensning** fra våre virksomheter og langs våre kommunale veier. Hensynet

---

til sikkerhet og trygghet for brukere, innbyggere og trafikanter skal ivaretas.

- 3.23. **Behovet for nødvendige klima- og miljøtilpasninger skal alltid utredes** i forbindelse med investeringsplaner og hensyntas i størst mulig grad ved gjennomføring av nye bygg.
- 3.24. **Omstilling til lavutslippsamfunnet skal ikke øke de sosiale ulikhetene** hos innbyggerne i Lier
- 3.25. **Dyrevelferd:** Kommunedirektøren bes om å arbeide for å bedre dyrevelferden, for eksempel i relevante planer og saker og sammen med partnerskapet i landbruket.
- 3.26. **Lier kommunes handlingsplan mot barnefattigdom evalueres og oppdateres.** Det må iverksettes nye og forsterkede tiltak mot barnefattigdom.